

Överenskommelse om Avgiftsbestämd Kollektiv- Avtalad Pension (AKAP-KL)

Parter

Arbetsgivarsidan

Sveriges Kommuner och Landsting och Arbetsgivarförbundet Pacta

Arbetstagersidan

OFRs förbundsområden Allmän kommunal verksamhet, Hälso- och sjukvård samt Läkare jämte i förbundsområdena ingående organisationer, Lärarförbundets och Lärarnas Riksförbunds Samverkansråd samt AkademikerAlliansen och till AkademikerAlliansen anslutna riksorganisationer

§ 1 Innehåll m.m.

Parterna har i förhandlingarna haft som utgångspunkter att ett helt avgiftsbestämt pensionsavtal syftar till att vara modernt och långsiktigt hållbart. Ett sådant avtal innebär bra och trygga pensioner för de anställda, samtidigt som rörlighet och kompetensförsörjning främjas.

Utifrån dessa utgångspunkter träffar parterna detta kollektivavtal, Avgiftsbestämd KollektivAvtalad Pension – AKAP-KL, nedan kallat avtalet.

Till avtalet hör också följande bilagor

- a) Avgiftsbestämd KollektivAvtalad Pension (AKAP-KL) (Bilaga 1),
- b) Centrala och lokala protokollsanteckningar (Bilaga 2),
- c) Centrala protokollsanteckningar (Bilaga 3),
- d) Särskild avtalspension för arbetstagare inom räddningstjänsten (Bilaga 4),
- e) Lokalt kollektivavtal AKAP-KL (Bilagorna 5 och 6), och
- f) Anslutningsvillkor för avgiftsbestämd ålderspension enligt AKAP-KL, (Bilaga 7).

§ 2 Ändringar och tillägg

I avtalet ska också ingå de förändringar och tillägg till avtalets bestämmelser som parterna träffar överenskommelse om under tid då avtalet gäller.

§ 3 Fredsplikt

Under tid då avtalet gäller ska ändringar och tillägg till avtalets bestämmelser förhandlas under fredsplikt.

§ 4 Rekommendation om Lokalt kollektivavtal AKAP-KL

Parterna rekommenderar berörda arbetsgivare som är kommun, landsting, region eller kommunalförbund och berörda arbetstagarorganisationer att anta Lokalt kollektivavtal AKAP-KL som lokalt kollektivavtal med den utformning och det innehåll som framgår av Bilaga 5. Parterna är överens om att ett sådant avtal ska anses ha kommit till stånd genom att arbetsgivaren beslutar att anta det som lokalt kollektivavtal. Arbetsgivaren ska lämna protokollsutdrag över beslutet till berörd arbetstagarorganisation som begär det.

§ 5 Lokalt kollektivavtal AKAP-KL

För de arbetsgivare som är medlemmar i Arbetsgivarförbundet Pacta och inte omfattas av § 4 ovan och berörda arbetstagarorganisationer träffas härmed Lokalt kollektivavtal AKAP-KL enligt Bilaga 6.

§ 6 Giltighet och uppsägning

Avtalet gäller tills vidare från och med den 1 januari 2014.

Avtalet upphör vid ingången av ett kalenderår, om en part skriftligen säger upp avtalet minst tre kalendermånader före årsskiftet. Med uppsägningen ska följa ett förslag till nytt kollektivavtal.

§ 7 Avslutning

Förhandlingarna förklaras avslutade.

Vid protokollet

Justeras

För **Sveriges Kommuner och Landsting**

För **Arbetsgivarförbundet Pacta**

För **OFRs förbundsområde Allmän kommunal verksamhet** jämte i förbundsområdet ingående organisationer

För **OFRs förbundsområde Hälsa- och sjukvård** jämte i förbundsområdet ingående organisationer

För **OFRs förbundsområde Läkare** jämte i förbundsområdet ingående organisationer

För **Läraryrskommittén och Lärarnas Riksförbunds Samverkansråd**

För **AkademikerAlliansen** och till AkademikerAlliansen anslutna riksorganisationer

Avgiftsbestämd KollektivAvtalad Pension (AKAP-KL)

§ 1 Tillämpningsområde

Avgiftsbestämd KollektivAvtalad Pension (AKAP-KL) gäller för en arbetstagare född 1986 eller senare med anställning hos kommunal arbetsgivare, om han eller hon inte omfattas av andra bestämmelser om pension genom anställningen.

I AKAP-KL menas med kommunal arbetsgivare; kommun, landsting, region, medlem i Arbetsgivarförbundet Pacta samt annan av Pensionsnämnden godkänd arbetsgivare.

AKAP-KL gäller för en arbetstagare som tillträder en anställning före han eller hon fyllt i 32 a § LAS angiven ålder.

En arbetstagare är skyldig att följa de ändringar av bestämmelserna som parterna träffar överenskommelse om. Detta gäller även en före detta arbetstagare i de delar som rör utbetalning av pension.

§ 2 Pensionsgrundande lön

En arbetstagares pensionsgrundande lön beräknas per kalenderår och begränsas till högst 30 inkomstbasbelopp.

Med pensionsgrundande lön avses ersättning som utges och är definierad som avlöningsförmån enligt gällande kommunala centrala kollektivavtal.

I den pensionsgrundande lönen ingår även det lönebortfall som uppkommer när arbetstagaren är ledig med sjukpenning, graviditetspenning, föräldrapenning eller tillfällig föräldrapenning samt när han eller hon är ledig enligt FörL.

Motsvarande gäller vid ledighet utan rätt till förmåner på grund av fackligt förtroendeuppdrag, dock ej för uppdrag på heltid som överstiger ett år.

Mellan arbetsgivaren och arbetstagaren får överenskommelse träffas om att den pensionsgrundande lönen även omfattar annan avlönings- eller anställningsförmån.

§ 3 Pensionsavgifter

Pensionsavgiften beräknas i procent på arbetstagarens pensionsgrundande lön enligt § 2.

Pensionsavgiften är 4,5 procent på den pensionsgrundande lönen upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp.

Pensionsavgiften är 30 procent på de delar av den pensionsgrundande lönen som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, intill dess att arbetstagaren fyllt i 32 a § LAS angiven ålder. Därefter är pensionsavgiften 4,5 procent på hela den pensionsgrundande lönen.

En arbetstagare tillgodoräknas pensionsavgift från arbetsgivaren endast om den för kalenderåret är högre än 1,5 procent av samma års inkomstbasbelopp. Då arbetstagaren inte ska tillgodoräknas pensionsavgift betalar arbetsgivaren ut motsvarande belopp direkt till arbetstagaren i form av ersättning som inte är pensionsgrundande.

§ 4 Betalning av pensionsavgift

Pensionsavgiften för ett kalenderår, uppräknat med förändringen av prisbasbeloppet, ska betalas av arbetsgivaren senast den 31 mars följande år och betalas till den traditionella tjänstepensionsförsäkring eller den tjänstepensionsförsäkring i form av fondförsäkring som arbetstagaren väljer. Pensionsavgiften fortsätter att betalas till den valda försäkringen tills arbetstagaren gör ett nytt val.

För det kalenderår då pension ska börja betalas ut ska arbetsgivaren betala pensionsavgiften i anslutning till den tidpunkt då arbetstagarens anställning upphör.

§ 5 Val av försäkringsgivare

För placering av pensionsavgift kan arbetstagaren välja en traditionell tjänstepensionsförsäkring eller tjänstepensionsförsäkring i form av fondförsäkring som meddelas av en försäkringsgivare som har godkänts av Pensionsnämnden och som vid varje tidpunkt uppfyller kollektivavtalets krav samt de vid var tid gällande anslutningsvillkoren, Bilaga 7.

Arbetstagaren ska skriftligt meddela sitt val av försäkringsgivare till arbetsgivaren före utgången av ett kalenderår.

Om en arbetstagare inte meddelar sitt val av försäkringsgivare till arbetsgivaren före utgången av det första kalenderår för vilket han eller hon tillgodoräknas pensionsavgift, ska pensionsavgiften betalas till en traditionell tjänstepensionsförsäkring hos KPA Pensionsförsäkring AB (publ.). Försäkringen tecknas med återbetalningsskydd som kan väljas bort av arbetstagaren. I övrigt gäller för denna försäkring samma villkor som följer av § 5 första stycket.

§ 6 Information

Arbetsgivaren ska informera arbetstagaren om hans eller hennes avgiftsbestämda pension, pensionsgrundande lön och inbetalda pensionsavgift. Försäkringsgivaren informerar arbetstagaren om inbetalda pensionsavgifter i enlighet med anslutningsvillkoren och gällande rätt.

§ 7 Utbetalning av pension

Utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension sker månadsvis och tidigast från den tidpunkt arbetstagaren kan få allmän pension utbetalad, och i övrigt enligt överenskommelse mellan arbetstagaren och försäkringsgivaren.

För ansökan om avgiftsbestämd ålderspension gäller vad som överenskommit mellan arbetstagaren och försäkringsgivaren. Arbetstagaren bör få pension utbetalad tre månader efter det att försäkringsgivaren tagit emot sådan ansökan.

§ 8 Uppgiftsskyldighet och återbetalning av pensionsavgift

En arbetstagare är skyldig att lämna de uppgifter som arbetsgivaren begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna avsättning av pensionsavgift. Lämnas inte sådana uppgifter kan arbetsgivaren besluta att avsättningen ska minskas i skälig omfattning.

Om arbetstagaren genom att lämna oriktiga uppgifter inte fullgör sin uppgiftsskyldighet eller på annat sätt orsakar att för hög pensionsavgift avsätts, kan detta belopp avräknas på kommande avsättningar av pensionsavgift.

Ovanstående gäller under förutsättning att arbetstagaren insett eller borde ha insett att till arbetsgivaren lämnade uppgifter var oriktiga.

Arbetsgivaren kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

§ 9 Avgiftsbefrielseförsäkring

Arbetsgivaren tecknar avgiftsbefrielseförsäkring som tillförsäkrar arbetstagaren pensionsavgift i enlighet med de mellan de centrala parterna överenskomna villkoren för sådan försäkring.

§ 10 Familjeskydd vid arbetstagarens dödsfall

Arbetsgivaren tecknar familjeskyddsförsäkring i enlighet med de mellan de centrala parterna överenskomna villkoren för sådan försäkring.

§ 11 Finansiering och tryggnad

Den avgiftsbestämda pensionen finansieras av arbetsgivaren genom årlig inbetalning av pensionsavgift enligt §§ 3 och 4.

För kommun, landsting, region och kommunalförbund tryggas årlig inbetalning av pensionsavgift genom beskattningsrätten på det sätt som följer av lagen (1997:614) om kommunal redovisning.

För en arbetsgivare som är medlem i Arbetsgivarförbundet Pacta, dock inte kommunalförbund, säkerställs på särskilt sätt att årlig inbetalning av pensionsavgift sker enligt §§ 3 och 4.

§ 12 Alternativ avtalstillämpning

Mellan en arbetsgivare och en arbetstagare född 1985 och tidigare, med pensionsgrundande lön som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, får överenskommelse träffas om att arbetstagaren ska omfattas av AKAP-KL.

En arbetsgivare som blir medlem i Arbetsgivarförbundet Pacta efter den 31 december 2013 har möjlighet att tillämpa AKAP-KL för samtliga arbetstagare under förutsättning att arbetsgivaren tidigare inte tillämpat kommunala avtal. En arbetstagare som omfattas av KAP-KL och förvärvar anställning hos arbetsgivaren vid verksamhetsövergång i enlighet med 6 b § LAS kvarstår i KAP-KL.

Arbetsgivaren ska informera berörd lokal facklig organisation minst 21 arbetsdagar innan den avsedda åtgärden enligt stycke 1 eller 2 ovan, då organisationen bereds möjlighet till överläggning. Lokal facklig organisation kan vid oenighet inom dessa 21 dagar begära att Pensionsnämnden för AKAP-KL ges möjlighet till yttrande. Arbetsgivaren är skyldig att avvakta med beslutet till dess att yttrandet inkommit eller 30 dagar förflutit efter det att yttrande begärts.

Mellan en arbetsgivare och en arbetstagare född 1986 eller senare, med pensionsgrundande lön enligt § 2 som överstiger 10 inkomstbasbelopp årligen, får vid nyrekrytering träffas överenskommelse om att kvarstå i helt annan pensionslösning än AKAP-KL. När överenskommelse träffas om att tillämpa annan pensionslösning gäller denna så länge arbetstagaren är anställd hos arbetsgivaren. Överenskommelse om annan pensionslösning ska anmälas till Pensionsnämnden.

§ 13 Överenskommelse om hel eller partiell särskild avtalspension

Mellan en arbetsgivare och en arbetstagare får överenskommelse om hel eller partiell särskild avtalspension träffas. Sådan överenskommelse kan gälla

- a) den särskilda avtalspensionens omfattning,
- b) den tidpunkt från vilken särskild avtalspension ska betalas ut,
- c) vilken pensionsnivå i procent av underlaget för särskild avtalspension som ska gälla under tid med särskild avtalspension,
- d) om pensionsavgift ska tillgodoräknas arbetstagaren under den tid då särskild avtalspension betalas ut, och
- e) om samordning ska göras med förvärvsinkomst under tid med särskild avtalspension.

Om en arbetstagare har hel särskild avtalspension och därefter beviljas hel sjukersättning, ska den avtalade pensionsnivån för särskild avtalspension som avser de inkomstdelar som ersätts av sjukersättningen, från samma tidpunkt sänkas till tio procent. Om arbetstagaren beviljas partiell sjukersättning ska den avtalade pensionsnivån för särskild avtalspension jämkas i förhållande till ersättningens omfattning.

Underlag för särskild avtalspension beräknas som ett genomsnitt av de tre sista årens pensionsgrundande löner hos arbetsgivaren enligt § 2 som föregår avgångsåret, uppräknat med förändringen av inkomstbasbeloppet i förhållande till avgångsåret.

§ 14 Pensionsnämnd

En pensionsnämnd ska finnas med uppgift att lämna utlåtande avseende tolkning och tillämpning av bestämmelserna i detta avtal på begäran av part, pensionsadministratör för AKAP-KL samt av Pensionsnämnden godkänd försäkringsgivare.

Pensionsnämnden kan godkänna att annan arbetsgivare och företagare tillämpar detta avtal enligt de kriterier som utarbetas i nämnden.

Pensionsnämnden avgör om en försäkringsgivare uppfyller kollektivavtalets krav samt de vid var tid gällande anslutningsvillkoren.

§ 15 Pensionsnämndens sammansättning

Pensionsnämnden består av sex ledamöter.

Till Pensionsnämnden utser Sveriges Kommuner och Landsting tre ledamöter, Svenska kommunalarbetsförbundet en ledamot och övriga arbetstagarparter i detta avtal gemensamt två ledamöter. För varje ledamot ska en ersättare utses i samma ordning. Nämnden utser en opartisk ordförande, som inte har rösträtt. Till ordförande kan inte representant för part, pensionsadministratör för AKAP-KL eller av Pensionsnämnden godkänd försäkringsgivare utses. Kostnaden för ordförandens medverkan delas lika mellan arbetsgivar- och arbetstagar- sidan.

Pensionsnämnden fattar beslut endast om samtliga ledamöter och ersättare för frånvarande ledamöter är eniga om beslutet.

§ 16 Handläggning av tvister

Tvister om tolkning eller tillämpning av bestämmelserna i AKAP-KL handläggs, med de undantag som framgår av andra stycket, i den ordning som föreskrivs i KHA. För sådan tvist gäller inte 35 § MBL.

Önskar part fullfölja tvisten efter det att förhandlingsskyldigheten är fullgjord ska parten inom fyra månader från den dag förhandlingen avslutats hänskjuta tvisten till skiljenämnden för slutligt avgörande.

Part som inte fullföljer tvisten inom föreskriven tid förlorar sådan rätt.

Om part så begär ska tvisten i stället handläggas enligt LRA.

§ 17 Skiljenämnd

Skiljenämnden består av sju ledamöter, varav en ordförande. Sex ledamöter och ersättare för dessa utses i samma ordning som gäller för Pensionsnämnden. Ordföranden och ersättare för honom eller henne utses gemensamt av de organisationer som utsett de övriga ledamöterna.

Före avgörandet i skiljenämnden ska tvistefrågan ha behandlats i Pensionsnämnden. Motsvarande bör också gälla inför domstolsbehandling.

De centrala parterna i AKAP-KL svarar var och en för sina kostnader i skiljenämnds-förfarandet. Kostnaden för ordförandens medverkan delas lika mellan arbetsgivar- och arbetstagersidan.

Skiljenämndens kansli finns hos SKL.

Centrala och lokala protokollsanteckningar

1. AKAP-KL gäller inte för en arbetstagare som före år 2014

a) fått rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning och har nedsatt arbetsförmåga i anställningen,

b) till följd av arbetsskada fått sin arbetsförmåga nedsatt med minst hälften och därmed fått rätt till livränta enligt SFB med minst motsvarande andel, eller

c) träffat överenskommelse med arbetsgivaren om särskild avtalspension enligt KAP-KL.

AKAP-KL gäller för en arbetstagare som avses i a) och b) när sådan förmån upphör, förutsatt att arbetstagaren då uppfyller villkoren i AKAP-KL § 1.

2. Arbetsgivaren och arbetstagaren kan träffa avtal om att AKAP-KL ska gälla, oavsett vad som följer av AKAP-KL § 1 tredje stycket.

3. Arbetsgivaren kan besluta om högre pensionsavgift än vad som gäller enligt AKAP-KL § 3.

4. För en arbetsgivare som inte tryggar inbetalning av pensionsavgift genom beskattningsrätten enligt AKAP-KL § 11 ansvarar Arbetsgivarförbundet Pacta för en ordning som säkerställer årlig inbetalning av pensionsavgift enligt riktlinjer som inte har kollektivavtals ställning.

Akutsjukhus, enligt särskild förteckning, som förvaras hos Pensionsnämnden, omfattas inte av Arbetsgivarförbundet Pactas åtagande.

5. För en arbetstagare som 2013-12-31 omfattas av KAP-KL och som 2014-01-01 omfattas av AKAP-KL gäller det val av försäkringsgivare för placering av pensionsavgiften som arbetstagaren gjort, tills han eller hon gör ett nytt val.

6. Löneväxlat belopp kan föras över till den försäkringsgivare som arbetstagaren valt inom ramen för AKAP-KL, förutsatt att lokala parter är överens om att använda sig av samma administratör som vid förmedling av pensionsavgifter.

Träffas lokalt kollektivavtal om löneväxling mellan Svenska Kommunalarbetsförbundet och arbetsgivaren är det lokala kollektivavtalet giltigt först efter godkännande av förbundet centralt.

7. Med lokal och central arbetstagarorganisation avses i AKAP-KL vad som anges i respektive arbetstagarorganisations gällande Huvudöverenskommelse (HÖK).

8. Om arbetsgivaren är i dröjsmål med att betala in pensionsavgift i enlighet med AKAP-KL § 4 efter förfallodagen den 31 mars ska dröjsmålsränta med räntesats om 2 procent per kalenderår på förfallet belopp betalas. Pensionsavgiften inklusive eventuell dröjsmålsränta betalas till den av arbetstagaren valda försäkringen enligt AKAP-KL § 4.

9. För en arbetstagare med samtidig anställning hos flera arbetsgivare, då sådana anställningar har ett nära samband och är av intresse för arbetsgivarens verksamhet, har centrala parter gemensamt utarbetat en rekommendation avseende hur pensionsavgiften bör beräknas.

Centrala protokollsanteckningar

1. Parterna är överens om att vid försäkring enligt AKAP-KL § 5 är arbetsgivaren försäkringstagare. I fråga om rätten till försäkringsförmån är varje försäkrad försäkringstagare.
2. Parterna har enats om att utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension kan ske tidigast från den tidpunkt arbetstagaren kan få allmän pension utbetalad i enlighet med AKAP-KL § 7. I pensionsåldersutredningen (SOU 2013:25) föreslås trepartssamtal bland annat med avseende på ålder för uttag av tjänstepension. Parterna är ense om att beakta resultatet av trepartssamtalen i denna del.
3. Parterna ska gemensamt utarbeta rekommendation om tilläggsavgift och riktlinjer för hur arbetstagaren informeras om sådan tilläggsavgift samt tillämpning av AKAP-KL § 12 första stycket. Riktlinjerna beskrivs i ett särskilt dokument som inte har kollektivavtals ställning.
4. Parterna har gemensamt utarbetat riktlinjer för hur arbetstagaren kan informeras om sin avgiftsbestämda pension, pensionsgrundande lön och inbetalda pensionsavgift i enlighet med AKAP-KL § 6. Riktlinjerna beskrivs i ett särskilt dokument som inte har kollektivavtals ställning.
5. Protokollsutdrag på beslut av Arbetsgivarförbundet Pactas styrelse angående riktlinjer för säkerställande av inbetalning av pensionsavgift i enlighet med AKAP-KL §§ 4 och 11 ska tillställas parterna.
6. Pensionsnämnden för AKAP-KL är även Pensionsnämnd för PFA och KAP-KL.
7. Pensionsnämndens kansli finns hos pensionsadministratör för AKAP-KL enligt arbetsordning som fastställs av centrala parter.
8. Pensionsnämnden fastställer riktlinjer för yttrande enligt AKAP-KL § 12. Riktlinjerna beskrivs i ett särskilt dokument som inte har kollektivavtals ställning.
9. Parterna ska gemensamt se över tillämpningen av AKAP-KL § 13 senast 2017. Särskild vikt ska läggas vid om regleringen stödjer parternas intentioner om användandet av partiell särskild avtalspension som ett sätt att undvika ett förtida avslutande av anställningar och öppna för ett längre arbetsliv.

Särskild avtalspension för en arbetstagare inom räddningstjänsten

§ 1 Rätt till särskild avtalspension för en arbetstagare inom räddningstjänsten

En arbetstagare med anställning inom räddningstjänsten med huvudsaklig tjänstgöring i uttrykningsstyrka har rätt till särskild avtalspension för en arbetstagare inom räddningstjänsten om han eller hon

- a) avgår från anställningen på egen begäran tidigast från och med kalendermånaden efter den då han eller hon fyller 58 år, och
- b) uppfyller kravet att vid avgången från anställningen tillhört räddningstjänsten under minst 30 år, varav 25 av dessa år fullgjorts i uttrykningsstyrka.

Anmärkningar

- 1) I 25-års villkoret inräknas sådan tid då arbetstagaren på arbetsgivarens begäran fullgjort andra arbetsuppgifter eller annan tid som får anses vara en naturlig följd av anställningen, till exempel utbildning.
- 2) I 25-års villkoret räknas in tid i anställning med motsvarande anställningsvillkor hos kommun, medlem i Arbetsgivarförbundet Pacta och annan av Pensionsnämnden godkänd arbetsgivare.
- 3) Dessa bestämmelser gäller inte för en arbetstagare som omfattas av RiB.

§ 2 Beräkning av särskild avtalspension för en arbetstagare inom räddningstjänsten

En arbetstagares pensionsunderlag för särskild avtalspension beräknas enligt fjärde kapitlet KAP-KL.

Pensionsnivån är 73,5 procent av pensionsunderlaget vid beräkningstidpunkten upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp. För delar av pensionsunderlaget överstigande 7,5 inkomstbasbelopp upp till och med 20 inkomstbasbelopp är pensionsnivån 55 procent. För delar av pensionsunderlaget överstigande 20 inkomstbasbelopp upp till och med 30 inkomstbasbelopp är pensionsnivån 27,5 procent.

Om en arbetstagare har särskild avtalspension för en arbetstagare inom räddningstjänsten och därefter beviljas hel sjukersättning, ska pensionsnivån för den särskilda avtalspensionen, avseende de inkomstdelar som ersätts av sjukersätt-

ningen, från samma tidpunkt sänkas till tio procent. Om arbetstagaren beviljas partiell sjukersättning ska pensionsnivån jämkas i förhållande till ersättningens omfattning.

§ 3 Utbetalning av särskild avtalspension

Särskild avtalspension betalas ut, med de begränsningar som följer av AKAP-KL §§ 4 och 5, från avgången längst till och med kalendermånaden innan arbetstagaren fyller 65 år.

§ 4 Samordning

Om en arbetstagare med särskild avtalspension har förvärvsinkomst ska den särskilda avtalspensionen minskas med 73,5 procent av sådan inkomst.

Med förvärvsinkomst menas sådan inkomst som kan jämföras med avlöningsförmåner enligt AKAP-KL § 2.

Om en arbetstagare med särskild avtalspension utför arbete utan ersättning eller mot låg ersättning, eller får annan ersättning än sådan förvärvsinkomst som framgår enligt ovan, kan arbetsgivaren besluta att minska pensionen med ett uppskattat inkomstbelopp, vilket motsvarar den inkomst som kan anses vara skälig.

Arbetsgivaren ska inte minska pensionen för sådan del av inkomsten som följer av arbete som arbetstagaren hade innan hans eller hennes ansökan om särskild avtalspension kommit arbetsgivaren till handa.

Samordning ska inte göras om de inkomster som ska samordnas ett visst kalenderår inte uppgår till 24 procent av prisbasbeloppet för detta år.

Beräkningar görs för kalendermånad enligt arbetsgivarens preliminära uppgifter. Arbetsgivaren kan fastställa en längre avräkningsperiod.

En definitiv reglering görs för varje kalenderår. Om samordning med annan inkomst gjorts med ett för högt belopp eller ett för lågt belopp ska detta regleras på nästa års pensionsbelopp. Sådan reglering kan göras även efter det att arbetstagaren fyllt 65 år.

Mellan en arbetstagare och en arbetsgivare kan träffas överenskommelse om annan samordning med förvärvsinkomst än vad som följer av denna paragraf.

§ 5 Uppgiftsskyldighet

En arbetstagare är skyldig att lämna de uppgifter om samordningsbara ersättningar, inkomster m.m. som behövs för beräkning av pension enligt arbetsgivarens anvisningar. Lämnas inte sådana uppgifter, eller lämnas felaktiga uppgifter, kan arbetsgivaren besluta att minska pensionen i skälig omfattning eller att rätten till pension ska upphöra.

Lokalt kollektivavtal AKAP-KL

§ 1 Innehåll

Till Lokalt kollektivavtal AKAP-KL, nedan kallat avtalet, hör

1. de bestämmelser som de centrala parterna genom förhandlingsprotokoll den X september 2013 har träffat överenskommelse om för Avgiftsbestämd KollektivAvtalad Pension – AKAP-KL enligt § 1 vad avser bilagorna 1, 2, 4 och 7 samt §§ 2 och 3, samt
2. de bestämmelser i övrigt som de lokala parterna träffar överenskommelse om ska ingå i avtalet.

§ 2 Giltighet och uppsägning

Avtalet gäller tills vidare från och med den 1 januari 2014. KAP-KL upphör då att gälla för de arbetstagare som omfattas av avtalet.

För en arbetsgivare som blir medlem i en arbetsgivarorganisation som är central part i AKAP-KL efter den 1 januari 2014 gäller avtalet med beaktande av 26 § MBL från den tidpunkt som arbetsgivaren blir medlem.

Avtalet upphör vid ingången av ett kalenderår, om en part skriftligen säger upp avtalet minst tre kalendermånader före årsskiftet. Med uppsägningen ska följa ett förslag till nytt kollektivavtal.

Säger en central part upp AKAP-KL upphör avtalet att gälla vid samma tidpunkt, om inte de centrala parter som uppsägningen gäller för kommer överens om annat.

Lokalt kollektivavtal AKAP-KL

§ 1 Innehåll

Till Lokalt kollektivavtal AKAP-KL, nedan kallat avtalet, hör de bestämmelser som de centrala parterna genom förhandlingsprotokoll den x september 2013 har träffat överenskommelse om för Avgiftsbestämd KollektivAvtalad Pension – AKAP-KL enligt § 1 vad avser bilagorna 1, 2, 4 och 7 samt §§ 2 och 3.

§ 2 Giltighet och uppsägning

Avtalet gäller tills vidare från och med den 1 januari 2014. KAP-KL upphör då att gälla för de arbetstagare som omfattas av avtalet.

För en arbetsgivare som blir medlem i Arbetsgivarförbundet Pacta efter den 1 januari 2014 gäller avtalet med beaktande av 26 § MBL från den tidpunkt som arbetsgivaren blir medlem.

Säger en central part upp AKAP-KL upphör avtalet att gälla vid samma tidpunkt, om inte de centrala parter som uppsägningen gäller för kommer överens om annat.

Anslutningsvillkor för avgiftsbestämd ålderspension enligt AKAP-KL

Gäller fr.o.m. 1 januari 2014

1. ALLMÄNT

1.1 Dessa anslutningsvillkor ("Anslutningsvillkoren") omfattar avgiftsbestämd ålderspension enligt AKAP-KL. Till Anslutningsvillkoren hör ett antal dokument som närmare preciserar vissa av villkoren.

1.2 Anslutningsvillkoren gäller för försäkringsgivare som erbjuder och meddelar traditionell tjänstepensionsförsäkring eller tjänstepensionsförsäkring i form av fondförsäkring för placering av pensionsavgift för avgiftsbestämd ålderspension för arbetstagare enligt AKAP-KL.

1.3 Arbetstagare väljer i enlighet med AKAP-KL placering av pensionsavgift för avgiftsbestämd ålderspension i traditionell tjänstepensionsförsäkring eller tjänstepensionsförsäkring i form av fondförsäkring, som tillhandahålls av valbara försäkringsbolag. Arbetsgivaren betalar pensionsavgiften i enlighet med arbetstagarens val enligt vad som anges i AKAP-KL.

1.4 Anslutningsvillkoren, inklusive bilagor, utgör en del av det vid var tid gällande AKAP-KL och såväl AKAP-KL som Anslutningsvillkoren kan komma att ändras från tid till annan.

1.5 Sveriges Kommuner och Landsting, org. 222000-0315 ("SKL"), har av den partssammansatta nämnden i AKAP-KL, ("Pensionsnämnden") givits i uppdrag att företräda Pensionsnämnden i förhållande till försäkringsgivare som efter Pensionsnämndens godkännande blivit valbara försäkringsbolag. Försäkringsgivare som av Pensionsnämnden godkänns som valbara försäkringsbolag kommer härav att i förhållande till SKL i särskild överenskommelse åta sig att efterleva AKAP-KL i tillämpliga delar samt Anslutningsvillkoren.

1.6 Svensk lag ska tillämpas på Anslutningsvillkoren.

2. VISSA DEFINITIONER OCH BEGREPP

2.1 "Arbetstagare" avser arbetstagare som enligt AKAP-KL har rätt att anvisa placering av pensionsavgift för avgiftsbestämd ålderspension från Arbetsgivare till Försäkringsgivaren.

2.2 "Arbetsgivare" avser arbetsgivare som omfattas av AKAP-KL och har att betala pensionsavgift för avgiftsbestämd ålderspension till Försäkringsgivare enligt anvisning från Arbetstagaren.

2.3 "Force Majeure" har den betydelse som anges i punkt 8.3.

2.4 "Försäkringsgivare" avser försäkringsgivare som ansökt om och blivit godkänd av Pensionsnämnden som försäkringsgivare i enlighet med Anslutningsvillkoren och därigenom åtagit sig att följa vid var tid gällande AKAP-KL och Anslutningsvillkor.

2.5 "Gammalt pensionskapital" har den betydelse som framgår av punkt 3.4.1 (iii).

2.6 "Gällande Avgifter" har den betydelse som framgår av punkt 3.4.1 (i).

2.7 "Ickevalsalternativet" avser den försäkringsgivare som från tid till annan anges i AKAP-KL och i vilket bolag Arbetstagarens pensionsavgift placeras om Arbetstagaren inte meddelar Arbetsgivaren sitt val av försäkringsgivare i enlighet med AKAP-KL.

2.8. "AKAP-KL" avser tillämpliga delar för avgiftsbestämd ålderspension i vid var tid gällande kollektivavtal, Avgiftsbestämd KollektivAvtalad Pension.

2.9 "Nytt pensionskapital" har den betydelse som framgår av punkten 3.4.1 (i).

2.10 "Pensionsnämnden" avser den partssammansatta nämnd enligt AKAP-KL som utgörs av representanter för parterna till AKAP-KL.

2.11 "Valbart bolag" avser Försäkringsgivare som har blivit godkänd som valbart bolag av Pensionsnämnden.

2.12 "Valcentral" avser den eller de företag som från tid till annan har ingått administrationsavtal med Försäkringsgivaren.

3. FÖRSÄKRINGSGIVARENS ÅTAGANDEN M.M.

3.1 Grundläggande krav för Valbart bolag

3.1.1 Försäkringsgivaren ska inneha och vidmakthålla erforderliga tillstånd för verksamheten som Valbart bolag.

3.1.2 Försäkringsgivaren ska ansvara för att samtliga de åtaganden som enligt lag, förordning och myndighetsföreskrift åvilar Försäkringsgivaren såsom försäkringsgivare efterlevs.

3.1.3 Försäkringsgivaren upphör automatiskt att vara Valbart bolag om Försäkringsgivaren träder i konkurs, ställer in sina betalningar eller upptar ackordsförhandling. Det samma gäller om Försäkringsgivaren (enligt lag eller på frivillig basis), träder i likvidation.

3.2 Allmänna åtaganden

3.2.1 Försäkringsgivaren ska erbjuda och meddela traditionell tjänstepensionsförsäkring och/eller tjänstepensionsförsäkring i form av fondförsäkring för avgiftsbestämd ålderspension till Arbetstagare i enlighet med bestämmelser AKAP-KL och Anslutningsvillkoren. Anslutningsvillkoren utgör en ram för Försäkringsgivaren vid erbjudande och meddelande om sådan försäkring.

3.2.2 Försäkringsgivaren ska efterleva de villkor som följer av vid var tid gällande AKAP-KL och är tillämpliga för Valbart bolag samt Anslutningsvillkoren.

3.2.3 Försäkringsgivaren ska årligen tillställa Pensionsnämnden sådan information som från tid till annan infor dras av Pensionsnämnden, samt revisorsintyg som bekräftar att Försäkringsgivaren efterlever AKAP-KL och uppfyller Anslutningsvillkoren. Närmare precisering av sådan information framgår av punkt 3.5.1.

3.2.4 Försäkringsgivaren ska ingå särskilda administrationsavtal med Valcentraler.

3.3 Särskilda åtaganden avseende Försäkringsgivarens försäkringar

3.3.1 Försäkringsgivaren ska tillse att Försäkringsgivarens försäkringshandlingar avseende de försäkringar som Arbetstagare kan välja för placering av pensionsavgift inom ramen för AKAP-KL är förenliga med AKAP-KL och Anslutningsvillkoren. Av Försäkringsgivarens försäkringshandlingar som ges till Arbetsgivare och Arbetstagare ska tydligt framgå att Försäkringsgivaren är Valbart bolag. Försäkringsvillkoren ska därvid t.ex. tydligt ange konsekvenser

av att Försäkringsgivaren upphör att erbjuda och meddela försäkring enligt AKAP-KL.

3.3.2 Försäkringsgivaren ska vidta skäligen åtgärder i syfte att informera Arbetstagare om att Försäkringsgivaren är Valbart bolag samt vilka försäkringar Försäkringsgivaren erbjuder inom ramen för AKAP-KL.

3.3.3 Försäkringsgivaren får inte i anslutning till information om försäkringar som Arbetstagare kan välja för placering av pensionsavgift inom ramen för AKAP-KL, marknadsföra andra produkter än sådana som erbjuds och meddelas för placering av pensionsavgift enligt AKAP-KL. Försäkringsgivaren får inte heller i övrigt marknadsföra Försäkringsgivarens övriga försäkringsprodukter på sådant sätt att dessa kan uppfattas som om att de är en del av produkterna inom AKAP-KL.

3.3.4 För det fall Försäkringsgivaren önskar förändra försäkringsprodukter eller innehåll i försäkringsprodukter som Försäkringsgivaren erbjuder för placering av pensionsavgift inom ramen för AKAP-KL ska detta ske inom ramen för Anslutningsvillkoren, med särskilt beaktande av att vad som anges i bilagt dokument ”**Godkända avgifter**” från tid till annan är uppfyllda. Försäkringsgivaren ska underrätta berörda Arbetstagare om förändringen.

3.3.5 All marknadsföring av försäkringsprodukter som Arbetstagare kan välja för placering av pensionsavgift inom ramen för AKAP-KL ska ske i enlighet med god marknadsföringssed och god försäkringsstandard. Marknadsföringen ska vara avsedd för beskrivning av försäkringsprodukten och dess egenskaper.

3.4 Särskilda åtaganden avseende avgifter och flytt av försäkringskapital

3.4.1 För de försäkringar som Försäkringsgivaren från tid till annan erbjuder inom ramen för AKAP-KL ska Försäkringsgivaren:

- (i) enbart ta ut sådana avgifter som anges i bilagt dokument ”**Godkända Avgifter**”. Avgifterna ska tas på det sätt som anges i ”**Godkända Avgifter**” och Försäkringsgivaren ska inte belasta anslutna produkter med andra avgifter än som anges i ”**Godkända Avgifter**”. Avgifterna som anges i ”**Godkända Avgifter**” utgör ett tak för de avgifter som Försäkringsgivaren äger att ta ut;
- (ii) från och med tidpunkten för Anslutningsvillkorens ikraftträdande enligt punkt 9, tillse att Försäkringsgivarens avgifter är förenliga med ”**Godkända Avgifter**” och tillämpa dessa på de pensionsavgifter som placeras av Arbetstagare hos Försäkringsgivaren fr.o.m. den 1 januari 2012 (”**Nytt Pensionskapital**”); och
- (iii) fr.o.m. den 1 januari 2014 tillse att Försäkringsgivarens avgifter är förenliga med ”**Godkända Avgifter**” och även tillämpa dessa på de pensionsavgifter som har placerats av Arbetstagare hos Försäkringsgivaren före den 1 januari 2012

(”**Gammalt Pensionskapital**”). Detta gäller även kapital som placerats inom ramen för tidigare gällande kollektivavtal PFA 98 respektive PFA 01.

3.4.2 Försäkringsgivaren ska fr.o.m. den 1 januari 2014 tillåta flytt av försäkringskapital som placerats hos Försäkringsgivaren enligt AKAP-KL. Flytträtt enligt denna punkt 3.4.2 ska gälla för såväl Nytt Pensionskapital som Gammalt Pensionskapital. Detta gäller även kapital som placerats inom ramen för tidigare gällande kollektivavtal PFA 98 respektive PFA 01. Flytt ska ske enligt villkor som från tid till annan anges i AKAP-KL och i övrigt anvisas av Pensionsnämnden, för närvarande *Gemensamma regler för kapitalflytt AKAP-KL genom valcentralerna Pensionsvalet, Electum och Valcentralen*, fastställd den 14 mars 2013.

3.5 Särskilda åtaganden avseende information

3.5.1 Försäkringsgivaren ska till Pensionsnämnden årligen lämna fullständig och korrekt information om tillämpade avgifter, värdeutveckling på försäkringskapitalet, och villkor för flytträtt. Försäkringsgivaren ska därutöver lämna erforderlig information om Försäkringsgivarens finansiella ställning och vad som i övrigt från tid till annan anges i Anslutningsvillkoren eller särskilt infordras av Pensionsnämnden. Försäkringsgivarens information och rapportering enligt denna punkt 3.5.1 ska bekräftas av intyg av auktoriserad revisor.

3.5.2 Försäkringsgivaren ska till Pensionsnämnden i samband med ansökningsförfarandet och därefter per den 1 augusti varje kalenderår, lämna den information om försäkringsprodukter som infordras av Pensionsnämnden. Försäkringsgivaren ska tillse att lämnad information är fullständig och korrekt.

3.5.3 Pensionsnämnden kommer att ange de betyg och/eller avkastningsmått som från tid till annan tillämpas för att beskriva Valbara bolag och de försäkringsprodukter som Valbara bolag tillhandahåller.

4. PENSIONSÄMNDENS UPPGIFTER

4.1.1 När Försäkringsgivaren lämnat in en fullständig ansökan i enlighet med AKAP-KL och Anslutningsvillkoren beslutar Pensionsnämnden om godkännande av Försäkringsgivaren som Valbart bolag.

4.1.2 Pensionsnämnden bedömer därefter om Försäkringsgivaren från tid till annan uppfyller Anslutningsvillkoren.

4.1.3 Pensionsnämnden meddelar skriftligen beslut till Försäkringsgivaren. För det fall

- (i) Pensionsnämnden avslår Försäkringsgivarens ansökan om godkännande som valbart bolag; eller
- (ii) beslutar att Försäkringsgivaren från en viss i beslutet angiven tidpunkt inte längre ska vara Valbart bolag

ska Pensionsnämnden lämna motivering till beslutet.

4.1.4 Pensionsnämndens beslut är bindande. Det står dock Försäkringsgivaren fritt att på nytt lämna in ansökan till Pensionsnämnden om att bli Valbart bolag.

4.1.5 Pensionsnämnden kan anvisa annan att fullgöra Pensionsnämndens uppgifter enligt Anslutningsvillkoren. Pensionsnämnden har enligt vad som anges i punkt 1.5 givit SKL i uppdrag att företräda Pensionsnämnden vad gäller Valbara bolags åtaganden enligt AKAP- KL och Anslutningsvillkoren.

5. KOSTNADER

5.1. Försäkringsgivaren ska stå alla egna kostnader i anledning av ansökan och uppfyllande av att vara Valbart bolag.

6. SEKRETESS

6.1 Den information som Försäkringsgivare lämnar till Pensionsnämnden i enlighet med Anslutningsvillkoren kommer att göras tillgänglig för Arbetstagare och Arbetsgivare i syfte att möjliggöra val för placering av pensionsavgift i enlighet med AKAP-KL. Information om Valbara bolag kommer bl.a. att publiceras på Valcentralernas hemsidor.

6.2 För det fall Försäkringsgivare meddelar särskild information som lämnas till Pensionsnämnden och som utgör affärs- eller yrkeshemlighet eller på annat sätt är konfidentiell ska Försäkringsgivaren meddela Pensionsnämnden detta. Pensionsnämnden ska förvara sådan information på ett betryggande sätt och inte utan Försäkringsgivarens medgivande, till tredje man utlämna sådana uppgifter eller information.

6.3 Vad som anges i punkt 6.2 ovan gäller inte sådan information som anges i punkt 6.1 och som har till syfte att avgöra om Försäkringsgivaren ska vara Valbart bolag.

6.4 Oaktat vad som anges i punkt 6.2 äger Pensionsnämnden använda information som Försäkringsgivaren tillhandahållit Pensionsnämnden för statistiska sammanställningar och i anonymiserad form. Av informationen ska inte gå att

utläsa att informationen rör Försäkringsgivaren om inte skyldighet föreligger enligt lag.

7. VITE

7.1 Om Försäkringsgivaren brister i uppfyllande av Anslutningsvillkoren och Försäkringsgivaren inte vidtar rättelse inom femton (15) dagar från det att Pensionsnämnden påtalat bristen för Försäkringsgivaren kan Pensionsnämnden förelägga Försäkringsgivaren att vidta rättelse inom trettio (30) dagar vid äventyr om vite med 15 000 SEK per påbörjat dygn som Försäkringsgivaren underlåter att vidta rättelse. Vitet förfaller omedelbart till betalning.

8. ANSVAR OCH ANSVARSBEGRÄNSNING

8.1 Pensionsnämnden kan inte hållas ansvarig för eventuell skada eller förlust i anledning av beslut som Pensionsnämnden fattar angående om Försäkringsgivaren från tid till annan uppfyller Anslutningsvillkoren.

8.2 Om Försäkringsgivaren brustit i sitt åtagande enligt punkt 3.4.1 är Försäkringsgivaren skyldigt att omedelbart återföra den otillåtet uttagna avgiften till berörda försäkringstagare och försäkrade. Återbetalningsskyldigheten omfattar retroaktiv återbetalning från det att den otillåtna avgiften började tas ut, inklusive gottgörelse för förlorad avkastning för den tid den otillåtna avgiften har tagits ut.

8.3 Pensionsnämnden samt Försäkringsgivaren är befriade från ansvar för underlåtenhet att fullgöra viss förpliktelse enligt Anslutningsvillkoren om underlåtenheten har sin grund i omständighet ("**Force Majeure**") som ligger utanför Pensionsnämndens respektive Försäkringsgivarens kontroll och som förhindrar fullgörandet därav. Så snart hindret upphör ska förpliktelsen fullgöras. Som Force Majeure ska anses krig, krigshandling, myndighets åtgärd eller underlåtenhet, konflikt på arbetsmarknad och därmed jämställda omständigheter. Om Pensionsnämnden eller Försäkringsgivaren önskar befrielse från påföljd p.g.a. Force Majeure ska utan dröjsmål meddela det till den andre parten. Som Force Majeure ska inte anses sådan omständighet som part skäligen borde ha räknat med och vars följder part skäligen kunde ha undvikit eller övervunnit.

9. GILTIGHETSTID OCH IKRAFTTRÄDANDE

9.1 Anslutningsvillkoren gäller fr.o.m. den 1 januari 2014 och tillsvidare.

9.2 Anslutningskraven blir gällande för Försäkringsgivaren när Pensionsnämnden fattat beslut om godkännande av Försäkringsgivaren såsom Valbart bolag och Valbart bolag träffat särskild överenskommelse med SKL härom, i enlighet med vad som anges i punkt 1.5.

10. ÄNDRING AV ANSLUTNINGSVILLKOREN

10.1 Pensionsnämnden äger ensidigt ändra Anslutningsvillkoren. Sådan ändring träder i kraft den 1 januari det kalenderår som närmast följer beslutet om ändring. Om Pensionsnämnden beslutar att ändra Anslutningsvillkoren ska Pensionsnämnden senast den 30 april året innan ändringen träder i kraft skriftligen meddela Försäkringsgivaren detta. Meddelandet ska innehålla en ny ansökningshandling för Försäkringsgivaren att ansöka om att bli Valbart bolag med bilagda reviderade anslutningsvillkor.

10.2 Försäkringsgivaren har därefter att senast den 30 juni året innan ändringen träder ikraft meddela Pensionsnämnden om Försäkringsgivaren avser att ansöka om att fortsättningsvis vara Valbart bolag enligt reviderade anslutningsvillkor. Försäkringsgivaren ska meddela detta genom att översända fullständigt ifylld ansökan om att Valbart bolag i enlighet med reviderade anslutningsvillkor. Pensionsnämnden prövar därefter den nya ansökan av Försäkringsgivaren.

11. UPPSÄGNING/UPPHÖRANDE

11.1 Försäkringsgivaren upphör att vara Valbart bolag i följande fall:

- (i) Pensionsnämnden bedömer att Försäkringsgivaren inte uppfyller Anslutningsvillkoren;
- (ii) Pensionsnämnden beslutar om reviderade anslutningsvillkor enligt punkt 10 och Försäkringsgivaren inte inkommer med ny ansökan enligt punkt 10; eller
- (iii) Försäkringsgivaren meddelar Pensionsnämnden att Försäkringsgivaren inte länge avser att vara Valbart bolag.

11.2 Meddelande enligt punkt 11.1 ska ske enligt punkt 13 och vara den andra parten tillhanda senast den 30 juni respektive kalenderår. Vid uppsägning/upphörande kommer information om Försäkringsgivaren och Försäkringsgivarens produkter fr.o.m. den 1 augusti samma år inte att vara tillgängliga för Arbetstagares val. Försäkringsgivaren upphör fr.o.m. den 1 januari efterföljande år att vara Valbart bolag och pensionsavgifter inom ramen för AKAP-KLs valbara ålderspension kan efter upphörande således inte väljas av Arbetstagaren för placering hos Försäkringsgivaren.

11.3 Oaktat vad som anges ovan i punkt 11.1 har såväl Pensionsnämnden som Försäringsgivaren rätt meddela att Försäringsgivaren upphör att vara Valbart bolag till omedelbart upphörande, eller till den tidpunkt som anges i uppsägningsmeddelandet, om:

- (i) förändringar i lag eller föreskrifter från Finansinspektionen träder i kraft och förändringarna på ett väsentligt sätt förändrar förutsättningarna för Anslutningsvillkoren;
- (ii) en Force Majeure situation inte upphört inom 30 dagar från händelsens inträffande; eller
- (iii) förändringar sker av AKAP-KL och förändringen på ett väsentligt sätt förändrar förutsättningarna för Anslutningsvillkoren.

Härutöver har Pensionsnämnden rätt att omedelbart, eller vid den tidpunkt som anges i uppsägningsmeddelandet, meddela att Försäringsgivaren inte längre är Valbart bolag om Försäringsgivaren i väsentligt hänseende inte uppfyller Anslutningsvillkoren och Försäringsgivaren inte efter skriftlig underrättelse från Pensionsnämnden inom trettio (30) dagar vidtar rättelse.

12. FÖRPLIKTELSER VID UPPHÖRANDE

12.1 För det fall Försäringsgivaren upphör att vara Valbart bolag ska Försäringsgivaren informera Valcentralerna samt de Arbetsgivare och Arbetstagare som är försäkringstagare och försäkrade om detta. Pensionsnämnden ska informera sina medlemsorganisationer om detsamma. Arbetstagare ska erbjudas att flytta försäringsskapital från Försäringsgivaren och/eller välja annan försäringsgivare och försäkring för pensionsavgift som vid tidpunkten för upphörandet inte inbetalats.

12.2 För det fall Arbetstagaren väljer att ha kvar pensionskapital som inbetalats inom ramen för AKAP-KL hos Försäringsgivaren ska Försäringsgivaren efter det att Försäringsgivaren upphört att vara Valbart bolag fortsätta att tillämpa de Anslutningsvillkor som gällde vid tidpunkten för upphörandet på sådant kapital.

13. MEDDELANDEN

13.1 Information och andra meddelanden avseende Anslutningsvillkoren ska ske genom bud, rekommenderat brev eller e-post till den eller de personer hos Försäringsgivaren som anges i **”Ansökan om att valbart försäkringsbolag för avgiftsbestämd ålderspension enligt AKAP-KL”**.

13.2 Meddelande till Pensionsnämnden ska ställas till Pensionsnämndens kansli med adress **”Pensionsnämnden för AKAP-KL 118 82 STOCKHOLM”**.

13.3. Ett meddelande ska anses ha kommit mottagaren tillhanda i följande fall:

- (a) om avlämnat med bud, vid överlämnandet;
- (b) om skickat via e-post, omedelbart efter mottagaren personligen bekräftat mottagandet eller leveranskvitto erhållits; och
- (c) om avsänt med rekommenderat brev, två (2) dagar efter avlämnande för postbefordran.

13.4 Adressändring ska meddelas på sätt som föreskrivs i denna bestämmelse.

14. OENIGHET OCH TVIST

14.1 Pensionsnämnden företräds i frågor rörande Anslutningsvillkoren av SKL, i enlighet med vad som anges i AKAP-KL.

14.2 SKL och Försäringsgivaren ska vida rimliga åtgärder för att i god anda söka lösa meningsskiljaktigheter som uppstår i anledning av Anslutningsvillkoren. Vid oenighet om tolkning eller tillämpning av dessa Anslutningsvillkor eller huruvida Försäringsgivaren vid viss tidpunkt uppfyller Anslutningsvillkoren ska i första hand förhandlingar äga rum mellan SKL och Försäringsgivaren. SKLs uppfattning ska gälla så länge parterna har olika uppfattning den fråga som är föremål för förhandling.

14.3 Har meningsskiljaktigheterna inte kunnat lösas inom sex (6) månader från det att förhandlingar inletts äger SKL eller Försäringsgivaren påkalla skiljeförfarande enligt punkten 14.4.

14.4 Om Försäringsgivaren och SKL efter förhandling inte kan lösa tvisten som uppstått i anledning av Anslutningsvillkoren ska denna slutligt avgöras genom skiljedom. Skiljeförfarande ska ske enligt Skiljedomsregler för Stockholms Handelskammares Skiljedomsinstitut. Skiljenämnden ska bestå av tre (3) skiljemän. SKL respektive Försäringsgivaren ska utse varsin skiljeman och dessa två skiljemän ska tillsammans utse en tredje skiljeman, tillika ordförande för skiljenämnden. SKL utser skiljeman på rekommendation av Pensionsnämnden. Om någon av SKL eller Försäringsgivaren underlåter att utse en skiljeman inom två (2) månader från det att tvisten påkallats, ska styrelsen för Stockholms Handelskammares Skiljedomsinstitut utse hela skiljenämnden. Skiljeförfarandets säte ska vara Stockholm. Språket för förfarandet ska vara svenska. Svensk lag ska tillämpas på tvisten.

TILLÄGG TILL ANSLUTNINGSVILLKOREN

Bilaggt dokument 1 ”Godkända Avgifter”

ÅTAGANDE ATT UPPFYLLA KRAV PÅ VALBART FÖRSÄKRINGSBOLAG FÖR AVGIFTSBESTÄMD ÅLDERSPENSION ENLIGT AKAP-KL

Försäkringsgivare, nedan ("Försäkringsgivaren")

-----
org.nr

Adress

Kontaktperson

E-post   Telefonnummer

1 § Pensionsnämnden har -----den beslutat att Försäkringsgivaren ska vara Valbart bolag i enlighet med AKAP-KL och Anslutningsvillkoren.

§ 2 På uppdrag av Pensionsnämnden konstaterar Sveriges kommuner och Landsting ("SKL") att Försäkringsgivaren av Pensionsnämnden godkänts som Valbart bolag och att det härav finns förutsättning för Försäkringsgivaren att göra detta åtagande.

§ 3 Försäkringsgivaren åtar sig härmed gentemot SKL att i alla avseenden efterleva vad som anges i AKAP-KL samt uppfylla vad som anges Anslutningsvillkoren.

4 § Beslutet gäller från den tidpunkt då Försäkringsgivaren undertecknat detta åtagande och SKL bekräftat detsamma, och i övrigt i enlighet med Anslutningsvillkoren.

Ort Datum

Försäkringsgivaren

Namnförtydligande

Bekräftas

Ort Datum

SKL

Namnförtydligande

Kopia tillställs Pensionsnämnden samt Försäkringsgivaren.

Godkända avgifter för avgiftsbestämd ålderspension enligt AKAP-KL

Högsta tillåtna avgifter/kostnader 1 januari 2014

Försäkring RR-avgiftsbestämd ålderspension enligt AKAP-KL får endast belastas med avgifter enligt vad som anges i denna bilaga.

1. Fast avgift

Försäkringsgivare får ta ut en fast avgift om 75 SEK per försäkring och år. Den fasta avgiften får tas ut för både traditionell tjänstepensionsförsäkring (eller motsvarande försäkring med garanterad avkastning) och tjänstepensionsförsäkring i form av fondförsäkring. Avgiften får inte utgöra avgift på premie. Den fasta avgiften får belastas per försäkring och tillkomma utöver de avgifter som anges nedan.

Det angivna beloppet 75 SEK gäller för 2012 och justeras därefter per den 1 januari varje år i enlighet med ändring i konsumentprisindex (KPI). Högsta tillåtna avgiftsbelopp ändras dock endast om ändringen i KPI medför en förändring av försäkringsavgiften på minst 5 SEK, ackumulerat.

2. Högsta tillåtna avgiftsnivåer för kapital- och fondförvaltning

Utöver den fasta avgiften enligt avsnitt 1 får endast (a) avgifter som anges i nedanstående tabell, respektive (b) resultatbaserad avgift enligt punkt 3 nedan belasta försäkringen.

Försäkringsprodukt/Kategori av fond ¹	Tillåtna avgiftsnivåer för kapitalförvaltningskostnader respektive fondförvaltaravgifter (procent av försäkringskapitalet)	Beskrivning
Traditionell livförsäkring	Total kostnad (rörlig försäkringsavgift och kapitalförvaltningskostnad) max: 0,20 % per år.	Livförsäkring med traditionell förvaltning där produkten innehåller en utfäst garanti.
Entrélösning (fondförsäkring)	Fondförvaltningsavgift max: 0,40 % per år.	Den investeringsfond eller motsvarande, eller kombination av investeringsfonder, i vilken inbetalda premier placeras tills dess att den försäkrade gjort sitt val av fond(er), samt om aktivt val av fond(er) inte görs av den försäkrade.
Svenska aktiefonder	Genomsnittlig fast fondförvaltningsavgift ² max: 0,50 % per år.	Investeringsfond eller motsvarande, eller kombination av investeringsfonder, som placeras i svenska aktier, dock ej absolutavkastande fonder.
Globala och regionala Aktiefonder	Genomsnittlig fast fondförvaltningsavgift max: 0,50 % per år.	Investeringsfonder eller motsvarande, eller kombination av investeringsfonder, som placeras i aktier, i regionerna Europa, Japan och Nordeuropa.
Nya marknads- och länderfonder	Genomsnittlig fast fondförvaltningsavgift max: 0,90 % per år.	Investeringsfonder eller motsvarande, eller kombination av investeringsfonder, som placeras globalt i marknader som klassas som tillväxtmarknader och/eller specifika tillväxtmarknadsländer.
Svenska långa Räntefonder	Maximal avgift per fond: 0,30 % per år.	Investeringsfond eller motsvarande som placeras i obligationer och är denominerade i SEK med duration längre än 1 år.
Svenska korta Räntefonder	Maximal avgift per fond: 0,20 % per år.	Investeringsfond eller motsvarande som placeras i obligationer och är denominerade i SEK med kortare duration än 1 år.
Hedge- och absolutavkastande fonder	Genomsnittlig fast fondförvaltningsavgift max: 0,80 % per år.	Investeringsfond eller motsvarande, eller kombination av investeringsfonder, som klassas som hedgefond eller absolutavkastande fond och dessa fonder har en absolutavkastande risk.
Övriga fonder	Genomsnittlig fast fondförvaltningsavgift max: 0,80 % per år.	Investeringsfond eller motsvarande, eller kombination av investeringsfonder, som inte tillhör någon av ovanstående kategorier i tabellen.

1. Produktgrupperingen avseende fonder följer den kategorisering som Morningstar Sweden AB tillämpar från tid till annan.

2. Med genomsnittlig fondförvaltningsavgift avses för samtliga fondkategorier i tabellen genomsnittet av de investeringsfonder eller motsvarande som ingår i fondkategori. Exempel på genomsnitt: Tre fonder med genomsnitt på 0,50 % kan erbjudas den försäkrade med nettoavgifterna 0,80 %, 0,50 % respektive 0,20 % $(0,8+0,50+0,20)/3 = 0,50 \%$.

3. Andra avgifter

Resultatbaserad avgift

Resultatbaserade avgifter får förekomma. Om resultatbaserad avgift förekommer får denna avgift inte överskrida 20 % av meravkastningen utöver relevant jämförelseindex. Uttag av resultatbaserad avgift och information om sådan ska följa gängse branschstandard, samt följa de modeller som kan förväntas av en seriös och välrenommerad försäkringsgivare/fondbolag.

Transaktionsavgifter

Särskilda köp- och säljavgifter får i princip inte förekomma. Undantaget är de transaktionsavgifter som betalas till fonden, dvs. till andra delägare och inte till fondbolaget. Övriga transaktionsavgifter får endast förekomma i form av skälig valutaväxlingsavgift i fond med annan valuta än SEK.

”Fond-i-fond” avgifter

Fonder som placerar i andra fonder (fond-i-fonder) kan förekomma men ska redovisas med den sammanlagda avgiften, dvs. summan av de fasta förvaltningsavgifter som belastar andelsägaren på samtliga nivåer. Totala avgifter får dock inte överstiga vad som anges som högsta godkända avgift för fondkategori enligt tabellen ovan.

Förstärkta garantier

Om försäkringsgivare tillämpar eller önskar tillämpa förstärkta garantier, t.ex. i form av särskilt lägsta framtida garanterat värde, ska avgifter i samband med dessa redovisas tydligt och separat. Avgiften för sådana riskmoment ska anses skälig i enlighet med branschpraxis och inte utgöra grund för ytterligare avgiftsuttag.

Livslängdsantaganden m.m.

Livslängdsantaganden och andra antaganden ska beräknas och redovisas enligt branschpraxis. Dessa typer av antaganden ska inte kunna utgöra grund för en särskild och/eller oskälig intäkt för försäkringsgivaren.

Flyttavgift

Om flyttberättigad begär flytt av sitt pensionskapital i enlighet med AKAP-KL, har det avgivande försäkringsbolaget rätt att ta ut en särskild avgift för detta. Avgiften får högst uppgå till det belopp som anges i av Pensionsnämnden vid var tid givna instruktioner, för närvarande *Gemensamma regler för kapitalflytt KAP-KL genom valcentralerna Pensionsvalet, Electum och Valcentralen*, fastställd den 14 mars 2013. (För närvarande får flyttavgiften uppgå till högst 800 kronor inklusive valcentralens hanteringsavgift.) I nämnda instruktion finns ytterligare bestämmelser om hur flyttavgift får tas ut av det avgivande försäkringsbolaget.

Rekommendation avseende pensionsavgift enligt AKAP-KL vid samtidiga anställningar

I enlighet med AKAP-KL bilaga 2, punkten 9 rekommenderar de centrala parterna att pensionsavgiften bör beräknas på följande sätt vid samtidiga anställningar hos flera arbetsgivare, varav minst en hos en kommunal arbetsgivare och för vilken AKAP-KL gäller i anställningen.

Rekommendationen förutsätter att anställningarna har ett nära samband och är av intresse för den kommunala arbetsgivarens verksamhet.

Utgångspunkter för parternas rekommendation sammanfattas enligt följande.

- AKAP-KL gäller för anställningen hos den kommunala arbetsgivaren.
- Vid samtidig anställning hos en annan kommunal arbetsgivare måste AKAP-KL gälla i samtliga anställningar.
- Den pensionsgrundande lönen enligt AKAP-KL § 2 i den ursprungliga anställningen hos den kommunala arbetsgivaren överstiger 7,5 IBB vid full sysselsättningsgrad.
- Med ”ursprunglig arbetsgivare” avses den anställning som arbetstagaren delvis lämnar för tjänstgöring hos en annan arbetsgivare.
- Gränsvärdet 7,5 IBB justeras vid beräkning av pensionsavgift med beaktande av den nedsatta sysselsättningsgraden. Det justerade gränsvärdet beaktar 7,5 IBB i proportion till den nedsatta sysselsättningsgraden.
- För det fall tilläggsavgifter överenskommit i den ursprungliga anställningen bör detta beaktas vid beräkning med justerat gränsvärde.
- Beräkningen görs för kalenderår enligt arbetsgivarens preliminära uppgifter.
- En definitiv reglering görs för varje kalenderår. Om beräkning gjorts med för höga eller låga belopp, regleras det på nästa års inbetalning.

Beräkningsmodellen med justerat gränsvärde kan även användas av en arbetsgivare som nyinrättat förenade anställningar eller annan typ av anställning med nära samband mellan en eller flera arbetsgivare.

Stockholm 4 oktober 2013

Beräkningsexempel – rekommendation avseende pensionsavgift enligt AKAP-KL vid samtidiga anställningar

Följande exempel belyser hur beräkning av pensionsavgift görs med beaktande av rekommendationen vid nedsättning av arbetstagarens sysselsättningsgrad hos den kommunala arbetsgivaren, vid samtidiga anställningar som har ett nära samband och är av intresse för arbetsgivarens verksamhet.

Exempel 1

Ursprunglig anställning

Sysselsättningsgrad: 100 procent

Pensionsgrundande lön: 600 000 kr/år (50 000 kr/mån)

IBB 2014: 56 900 kr

Gränsvärde 7,5 IBB: 426 750 kr/år (35 562 kr/mån)

Pensionsavgift: 4,5 procent på inkomst till och med (7,5 IBB) och 30 procent på inkomst över (7,5 IBB) innebär

$$4,5 * 426\ 750 = 19\ 204\ \text{kr}$$

$$30 * 173\ 250 = 51\ 975\ \text{kr.}$$

Sammanlagd pensionsavgift 71 179 kr/år.

Beräkning enligt rekommendation för anställning med nedsatt sysselsättningsgrad vid samtidig anställningar

Sysselsättningsgrad: Nedsatt till 50 procent

Pensionsgrundande lön: 300 000 kr/år (25 000 kr/mån)

IBB 2014: 56 900 kr

Gränsvärde 7,5 IBB: 426 750 kr/år (35 562 kr/mån)

Justerat gränsvärde: 0,5 (ny sysselsättningsgrad) * 426 750 kr (7,5 IBB) = 213 375 kr/år.

Pensionsavgift beräknad med beaktande av rekommendation med justerat gränsvärde:

$$4,5 * 213\,375 = 9\,602 \text{ kr}$$

$$30 * 86\,625 = 25\,988 \text{ kr.}$$

Sammanlagd pensionsavgift 35 590 kr/år.

Exempel 2

Ursprunglig anställning

Sysselsättningsgrad: 80 procent

Pensionsgrundande lön: 480 000 kr/år (40 000 kr/mån)

IBB 2014: 56 900 kr

Gränsvärde 7,5 IBB: 426 750 kr/år (35 562 kr/mån)

Pensionsavgift: 4,5 procent på inkomst till och med (7,5 IBB) och 30 procent på inkomst över (7,5 IBB) innebär

$$4,5 * 426\,750 = 19\,204 \text{ kr}$$

$$30 * 53\,250 = 15\,975 \text{ kr.}$$

Sammanlagd pensionsavgift 35 179 kr/år.

Beräkning enligt rekommendation för anställning med nedsatt sysselsättningsgrad vid samtidig anställningar

Sysselsättningsgrad: Nedsatt till 40 procent

Pensionsgrundande lön (observera ny lön): 250 000 kr/år (20 833 kr/mån)

IBB 2014: 56 900 kr

Gränsvärde 7,5 IBB: 426 750 kr/år (35 562 kr/mån)

Justerat gränsvärde: 0,4 (ny sysselsättningsgrad) * 426 750 kr (7,5 IBB) = 170 700 kr/år

Pensionsavgift beräknad med beaktande av rekommendation med justerat gränsvärde:

$$4,5 * 170\,700 = 7\,682 \text{ kr}$$

$$30 * 79\,300 = 23\,790 \text{ kr.}$$

Sammanlagd pensionsavgift 31 472 kr/år.